

Економічні науки

УДК 336.71

Масюк Юлія Володимирівна

професор

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Масюк Юлія Владимировна

профессор

Днепровский государственный аграрно-экономический университет

Masuk Gulia

Professor

Dnipro State Agrarian and Economic University

Магала Ірина Станіславівна

магістр спеціальності «Банківська справа»

Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Магала Ирина Станиславовна

магистр специальности «Банковское дело»

Днепровского государственного аграрно-экономического университета

Mahala Iryna

Master of Finance, Banking and Insurance Specialty of the

Dnipro State Agrarian and Economic University

**УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В
КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ
УПРАВЛЕНИЕ АКТИВАМИ КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА В
КОНТЕКСТЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЕГО
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
A MANAGEMENT OF ASSETS OF COMMERCIAL BANK IS IN
CONTEXT OF INCREASE OF EFFICIENCY OF HIS ACTIVITY**

Анотація. Стаття присвячена розкриттю сутності активів банку. Авторами узагальнено сучасні підходи до управління активами банку. Складена динаміка результатів діяльності банків. Розрахована динаміка активів банку.

Ключові слова: активи банку, управління активами, фінансова стійкість.

Аннотация. Статья посвящена раскрытию сущности активов банка. Авторами обобщены современные подходы к управлению активами банка. Составлена динамика результатов деятельности банков. Рассчитана динамика активов банка.

Ключевые слова: активы банка, управления активами, финансовая стойкость.

Summary. The article is sanctified to opening of essence of assets of bank. Authors are generalize the modern going near the management of assets of bank. Made dynamics of results of activity of banks. Expected dynamics of assets of bank.

Key words: assets of bank, management of assets, financial firmness.

Виклад основного матеріалу. У сучасних економічних умовах для забезпечення стабільного функціонування кредитної організації управління активами комерційного банку повинен базуватися на науково-обґрунтованому аналізі й ретельному плануванні фінансової діяльності. Керівникові банку для прийняття обґрунтованих управлінських розв'язків необхідно оперувати з більшим обсягом даних, застосовувати сучасні методи й інструментальні кошти для обробки економічної інформації.

Головним завданням управління активами у комерційних банків в цих умовах є пошук оптимального розподілу притягнутих і розміщених

активів, що вимагає адаптації й дослідження існуючих математичних моделей, розроблених для окремих банків [1, с. 85].

Об'єктом дослідження є фінансова діяльність публічного акціонерного товариства «УкрСиббанк» (далі - УкрСиббанк або Банк) - комерційний банк, що спеціалізується на кредитуванні корпоративних клієнтів за рахунок залучення активів.

Предметом дослідження є модель й інструментальні засоби для аналізу, планування й керування діяльністю ПАТ «УкрСиббанк» - комерційний банк.

Дослідженню сутності поняття й розвитку управління активами комерційних банків приділено значну увагу зарубіжних учених: М.Т. Джонса, Дж. Ф. Маршалла, П. Роуза, Дж. Сінкі та вітчизняних Ж. Довгань, Т. Корнієнко, О. Криклій, І. Ларіонов, В. Міщенко, А. Мороз, Л. Примостку, І. Сало та інші.

Активи банку - це ресурси банку та кошти, що класифікуються за напрямками розміщення та використання з метою одержання прибутку [2, с. 155-175].

Однак питання забезпечення ефективності управління активами комерційного банку недостатньо вивчена на сучасному етапі розвитку національної економіки та потребують подальших досліджень. В умовах жорсткої конкуренції, що супроводжує розвиток ринкової економіки, необхідно постійно вдосконалювати системи та форми управління активами комерційного банку. Лише такий підхід до управління в комплексі забезпечує фінансову стійкість банку.

На підставі фінансової звітності складено динаміку результатів діяльності Банку (табл. 1).

**Динаміка фінансових результатів діяльності ПАТ «УкрСиббанк» за
2013-2017 рр., тис. грн.**

Найменування показника	2013 р.	2017 р.	Відхилення 2017 р. від 2013 р.	
			абсолютне, +/-	відносне, %
Процентні доходи	2757317	4035257	1277940	46.3472
Процентні витрати	1514196	-1253846	260350	17.1939
Чистий процентний дохід/ (Чисті процентні витрати)	1243121	2781411	1538290	123.7442
Відрахування до резерву під знецінення кредитів та коштів в інших банках	-28998	-3599499	-3570501	12312.9216
Чиста процентна маржа після вирахування резервів під знецінення кредитів та коштів в інших банках	1214123	-818088	-2032211	-167.3810
Комісійні доходи	657637	1619704	962067	146.2915
Комісійні витрати	-115506	-304945	-189439	-164.0079
Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	-9007	7344	16351	181.5366
Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	856	-7744	-8600	-1004.6729
Інші операційні доходи	1582537	-2216450	-633913	40.0568
Прибуток/(збиток) до оподаткування	165566	-1720179	-1885745	-1138.9687
Витрати на податок на прибуток	-211822	-57457	154365	72.8749
Прибуток/(збиток) за рік	-46256	-1777636	-1731380	-3743.0387

При аналізі отриманих даних можна зробити наступні висновки:

- сума збитку у 2017 році склала 1 777 636 тис. грн., що на 1 731 380 тис. грн. більше збитку Банку отриманому у 2013 році;
- Банку вдалося, у досліджуваному періоді, збільшити чистий процентний дохід на 1 538 290 тис. грн. (+ майже на 124 %), за

рахунок зниження процентних витрат (17 %) на 260 350 тис. грн. та збільшення процентного доходу на 1 277 940 тис. грн. (+ 46 %).

Використовуючи фінансову звітність банку ПАТ «УкрСиббанк» була розрахована динаміка активів Банку за 2013-2017 роки (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка активів ПАТ «УкрСиббанк», тис. грн.

Найменування показника	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення	
						Абсолютне 2017 р. від 2013 р.	Відносне 2017 р. від 2013 р.
Основні засоби та нематеріальні активи	137316 3	121275 3	107490 2	116762 7	126709 5	-106068	-7.72
Відстрочений податковий актив	128979 0	126890 5	112737 1	113685 1	108132 0	-208470	-16.16
Інші фінансові та не фінансові активи	590891	411090	355215	453416	558720	-32171	-5.44
Кредити та заборгованість клієнтів	152998 18	145957 03	149047 77	209594 08	206795 84	5379766	35.16
Кошти в інших банках	17994	203746	53373	196957 3	400787 6	3989882	22173.40
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	508290 0	439226 0	607076 2	107241 48	138697 61	8786861	172.87
Цінні папери в портфелі банку на продаж	157787 6	112267 8	281346 9	695082 1	388009 7	2302221	145.91
ОБОРОТНІ АКТИВИ	219785 88	203143 87	238432 07	406132 69	424373 18	20458730	
АКТИВИ	252324 32	232071 35	264006 95	433711 63	453444 53	20112021	

Спрогнозуємо суму поза оборонних активів на 2019 рік використовуючи трендовий аналіз.

Розрахуємо прогнозні значення позаоборотних активів УкрСиббанку на 2019 рік:

$$\sum \text{ПОА}_{2019\text{р.}} = 1444.1 * 7^2 - 2543.1 * 7 + 21581 = 74\ 540 \text{ млн. грн.}$$

Отже, прогнозні значення позаоборотних актив становитимуть 74 540 млн. грн. в 2019 році.

Розрахуємо прогнозні значення оборонних активів Банку на 2019 рік:

$$\sum OA_{2019p.} = 111.17 * 7^2 - 749.83 * 7 + 3900.5 = 4099.02 \text{ млн. грн.}$$

Отже, рівняння $y = 111.17x^2 - 749.83x + 3900.5$ поліноміального тренду свідчить про плавне зменшення розміру оборонних активів з кожним роком, з прогнозованою ймовірністю 93,15 %. Прогнозні значення оборотних активів становитимуть 4099.02 млн. грн. в 2019 році.

Висновки. Для розвитку управління активами Банку пропонується впровадження сек'юритизації активів – нової моделі управління активами, що передбачає заміну неринкових позик чи грошових потоків (дебіторської заборгованості) на різні види цінних паперів, що вільно обертаються на ринку капіталу, що відповідає особливим потребам підприємств та потребує удосконалення моделей і систем прийняття управлінських рішень банку, оскільки облікова система є базисом системи інформаційної підтримки управління комерційним банком.

В Україні даний інструмент використовується досить рідко. Водночас прагнення комерційних банків знизити вартість залучених ресурсів в останні роки підвищує актуальність його застосування в господарській практиці, що зумовлює необхідність розробки обліково-аналітичного забезпечення операцій, що передбачає заміну неринкових позик чи грошових потоків (дебіторської заборгованості) на різні види цінних паперів, що вільно обертаються на ринку капіталу та управління ризиками, що виникають під час застосування даного інструменту.

Література

1. Банківські операції: Підручник / За ред. А.М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2000. — 384 с.

2. Міщенко В.І. Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. - 2-е вид., переробл. і доп. - К. : Знання, 2007. - С. 155-175.